

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L.

Ч. 16. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 22-го січня 1942.

No. 16. Jersey City, N. J., Thursday, January 22, 1942.

VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВКАХ
АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИ ЗА ГРАНИЦЕЮ З'ЯВЛЕНИХ
ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-4227. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016
4-0907THREE CENTS IN THE UNITED STATES
OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Затоплено Японський Кружляк Біля Філіппин - Знищено Дотепер 40 Японських Кораблів - Советські Війська Заняли Можайськ - Німці Далі Відступають - Аргентина Не хоче Зривати з Державами Осі, а Чіле Вагається

АРГЕНТИНА ПРОТИ ДИПЛОМАТИЧНОГО ЗІРВАННЯ З ДЕРЖАВАМИ ОСІ

БУЕНОС АЙРЕС (Аргентина). — Заступник президента Аргентини Рамон С. Кастільо заявив, що становище Аргентини в теперішньому міжнародному положенні є остаточне, та що більшість аргентинського народу є проти дипломатичного зірвання з Державами Осі. Аргентинська публічна опінія, говорив Кастільо, є ще більше проти виповідження війни диктаторським державам, бо не противиться інтересам країни. В Ріо де Жанейро, де відбувається пан-американська конференція, кружляють чутки, що підсекретар стейту Сомнер Велес полетить до Буенос Айрес, щоб особисто конферувати з президентом Аргентини та наклонити його до зірвання з Державами Осі.

ПАН-АМЕРИКАНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ВІЯВЛЯЄ СОЛІДАРНІСТЬ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Народи пан-американської конференції доходить до кінцевого сформулювання в справі зірвання дипломатичних зв'язків з державами Осі. Опонує тільки аргентинська делегація. Чіле рівнож вагається. Однак в дипломатичних колах панує переконання, що навіть колиб Аргентина й Чіле відмовилися підписати такий спільний пакт, тоді підпишуть 19 інших американських республік. Крім справ, що відносяться до питання взаємовідносин з тоталітарними державами, пан-американська конференція радила також над іншими справами. Американська делегація пропонує резолюцію в справі стабілізації монети, що має бути рівнож засобом для боротьби з Державами Осі.

ПРЕЗИДЕНТ ОДОБРЮЄ НОВИЙ ПЛАН НЕЛСОНА

ВАШІНГТОН. — Доналд М. Нелсон, голова нової Военної Продукційної Ради, відбув конференцію з президентом Рузвелтом, на якій представив йому новий план прискорення военної продукції. Нелсон заявив журналістам, що президент відразу одобрив його план так, що він скоро почне його реалізувати. Згідно з тим планом цивільні експерти будуть мати рішеннячий голос у виробництві озброєння. Нелсон рівнож задумує зняти деякі агенції, що контролювали военну продукцію, а на їх місце впровадити нові з точніше означеними функціями.

АМЕРИКА ХОЧЕ СПРОВАДИТИ СВОІХ ГОРОЖАН З ВОЄННИХ ЗОН

ВАШІНГТОН. — Департамент стейту робить приготування, щоб спровадити до Америки тих американських горожан, які були заскочені воєнними подіями в різних частинах світа, особливо на Далекому та Близькому Сході. Уряд віднісся до Швейцарії з проханням, щоб швейцарський уряд, чи пак його консульські представники, допомагали американцям фінансово в тих країнах, де Америка, з огляду на війну, не має своїх заступників.

МОЖЛИВІСТЬ ЗМІНИ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ В КАНАДІ ОТТАВА (Канада).

В про-урядових колах числяться з можливістю, що надходячі сесія домінійального парламенту буде розглядати справу висилки канадської армії поза границі Канади, як рівнож краще використання мужчин та жінок в теперішній війні. В Канаді, як відомо, обов'язані до військової служби тільки мужчини між 21. і 24. роком життя. Сподіються, що тепер цей вік буде поширений до 30. року. Є теж намагання перевести плебісцит серед канадського народу в справі висилки армії поза границі Канади. Коли вибухла війна канадський уряд та домінійальний парламент дали приречення, що на протязі двох найближчих років канадська армія не буде вислана до Європи. Проти такого плебісциту є члени опозиційної групи в отавському парламенті.

АМЕРИКАНЦІ ЗАТОПИЛИ ЯПОНСЬКИЙ КРУЖЛЯК

ВАШІНГТОН. — Департамент війни повідомляє, що американські літаки затопили японський кружляк на Полудневому Паціфіку. Ці самі літаки затопили й інші японські корабель-цистерни. Знова департамент маринарки подає, що американський торпедовий корабель під команду пор. Дж. Болкеля прорідся через японські стелі та стерпедував 5,000-тоновий корабель в Бінанга Бей, Філіппинські Острови. Затоплений кружляк це вже з ряду сорокового японського корабель, знищений американськими літаками або субмаринами від початку вибуху війни. В тому числі літаки затопили 11 великих японських кораблів, включаючи 1 панцирник.

ПОЛЮВАННЯ НА ВОРОЖІ СУБМАРИНИ НА АТЛАНТИКУ

ВАШІНГТОН. — Морські власті подають, що американська флота повзяла сильні протиміри, щоб вигнати ворожі субмарини злід східних берегів Америки. Подобиць цієї акції, зрозумілих причин, не подано. Та наразі ці субмарини далі бушують та намагаються затоплювати американські кораблі. За останні два дні були такі спроби та атаки, хоч департамент маринарки не подає назв кораблів, ні теж місць, де були намаганні атаки.

СЕНАТОР ДЖОРДЖ ЗАПЕВНЯЄ КИТАЙЦІВ

ВАШІНГТОН. — Сенатор Джордж Вілсон радює промову, звернену до китайського народу, в якій сказав, що Америка буде вести послану війну на Далекому Сході, не зважаючи на Гітлера. Джордж Вілсон, що Америка не веде лиш оборонної війни на Далекому Сході, але скоро почне офензивні операції, які в значній мірі допоможуть Китаєві у його боротьбі з Японією.

СОВЕТСЬКІ ВІЙСЬКА ЗДОБУЛИ МОЖАЙСЬК

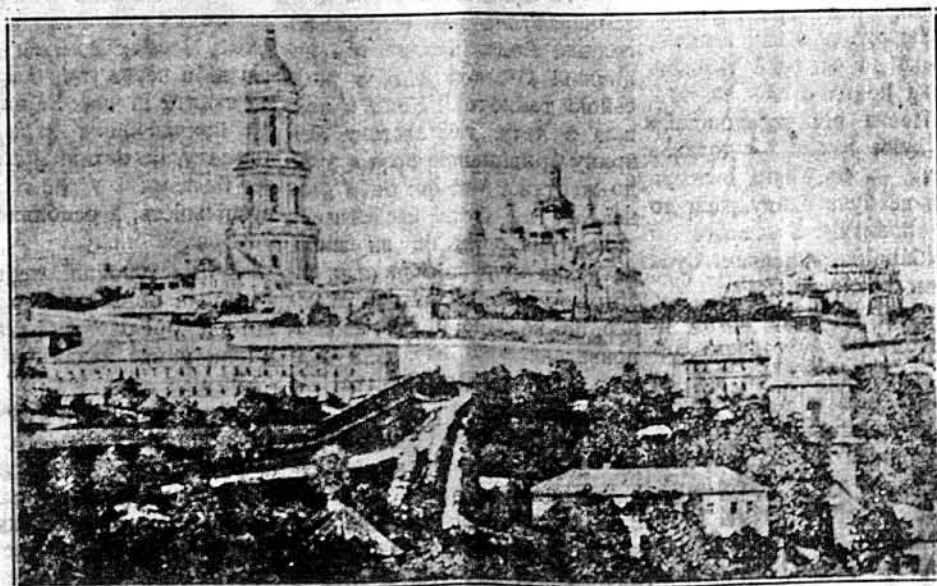
БЕРН. — Советські війська після завзятих боїв здобули місто Можайськ. Те місто було знаменито укріплення німцями і німці ніяк не хотіли його опускати. Хоч німці відступали на цій лінії, проте вони до останку обороняли те найдалі висунене місто. Біля нього було скупчення сто тисяч німецького війська. Советські війська впродовж трьох тижнів штурмували те місто і тепер вдалось їм його назад здобути. Советські звідомлення говорять, що їх війська при тім взяли багато добіч. Але само місто знаходиться в цілковитій руїні. На Кримі, як подають німецькі звідомлення, німці випирають советські війська назад у напрямку Керчу. Як подають міжнародні мілітарні кола німці хочуть за всяку ціну вдержати лінію, що веде з півночі від Шлісельбургу, попри озеро Ільмен і Селігер, Можайськ, Орел, Курськ, Харків, Таганрог. Та внаслідок здобуття Можайська ледви чи їм владється тепер ту лінію задержати.

ЯПОНЦІ ПРОНИКАЮТЬ ЙОГОРЕ

СІНГАПУР. — Японські війська проникають нетри провинції Йогоре, в якій лежить база Сінгапур і зближаються чимраз більше до самої бази. В деяких місцях вони вже підійшли на 60 миль до бази. Але японська тактика тепер опирається на тім, що вони стараються виникати головну битву з британськими військами, а радше стараються крізь непроходимі нетри прорідтись вперед, поміж британськими військами. Їх ціль є та, що вони ці свої головні сили зберігають на сам напад на Сінгапур. В деяких мілітарних колах є така думка, що японські сили, загнавшись далеко від своїх баз і не маючи в нетрах добрих комунікацій, готові знайти в дуже прикрому положенні з хвилею коли британські війська поведуть протинаступ.

БРИТАЙСЬКИЙ НАЛЕТ НА СИЦИЛІЮ

КАТРО. — У відплату за Італійські налети на Мальту британські літаки виконали масовий налет на Італійську повітряну базу в Катані, Сицилія. Вони знищили багато Італійських літаків на землі, а також позапалювали склади амуніції.

К И І В

Столиця України, в якій проголошено Четвертий Універсал про самостійність (1918) і Акт Злуки (22. січня 1919.) українських земель в одну соборну Українську Народню Республіку.

ЧОРЧИЛ ДИВИТЬСЯ ОПТИМІСТИЧНО НА ВІЙНУ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ

ЛОНДОН. — Повернувши до Лондону Чорчил в парламенті давав відповіді на різні політичні і военні справи. Він згодився, щоб над сучасним положенням розвинути триндівну дебату. На завваги деяких послів, що положення на Далекому Сході, зокрема в Сінгапурі, дуже поважне, Чорчил заявив, що хоч поділяє думку інших послів, що положення поважне, але також має добру надію, що те положення поправиться і остаточний вислід для альянтів буде додатний. Свій оптимістичний погляд він опирає на певних фактах, що йому добре відомі.

МАРШАЛ КАЙТЕЛЬ В БУДАПЕШТІ

БУДАПЕШТ. — По Рібентропі і Чіано до Будапешту прибув шеф німецьких збройних сил. Його поїздка, подібно як поїздка двох названих міністрів, стоїть у зв'язку з мілітарною помічю Мадярщини. Німці й Італійці домагаються від Мадярщини, щоб вона вислала збільшену кількість військ, а в дяки за те, що німці віддали їй Карпатську Україну і Семігород, мала згодитись послати більше війська на советський фронт, але на югославський фронт, на яким діє повстання сербська армія під команду генерала Михайловича мадьяри помічи послати не хочуть.

НІМЕЦЬКУ КОМАНДУ НА УКРАЇНІ ОБНЯВ МАРШАЛ ФОН БОК

БЕРЛІН. — Адольф Гітлер назначив на місце померлого недавно маршала фон Райхена, що командував німецькими збройними силами на Україні, маршала фон Бока. Фон Бок, серед багатьох інших генералів, що нагло помусь похорувались, також був на відпустці внаслідок хвороби. Тепер його відкликано з відпустки і поручено знов важний фронтний відіток.

ПОЛЬСЬКИЙ „КВІЗЛІНГ“ НА ОВИДІ

СТОКГОЛЬМ. — Бувший польський прем'єр Леон Козловський, якого у свій час арештували були у Львові більшовицькі власті, а опісля випустили на волю й який втік з советського боку на німецький, тепер розвинув політичну діяльність в Берліні. Він дав шведському журналістові побачення і висловив свій побут в Німеччині. Він заявив, що уважає себе гостем німецького народу. Свій побут в Берліні використав покищо так, що навізав з дотичними німецькими властями контакт і поставив їм пропозицію співпраці. Дотепер однак ще не дістав конкретної відповіді. Він задумує їхати до Польщі і там направляти цілий польський нарід до співпраці з німцями. Козловський заявив, що переконаний, що на сході Європи такі подібникима вийдуть німці.

ЯПОНЦІ ГОТОВЛЯТЬСЯ НА БРИТАЙСКУ ІНДІЮ

ТОКІО. — Японські газети, обговорюючи недавно заключену угоду між державами „осі“ відносно спільної команди, заявляють, що велика стратегія заставить Японію до заатакування Бритійської Індії. В тій Індії знаходяться величезні британські резерви в воєнних матеріалах та людях і ті резерви треба буде знищити, думають японці.

ТАЙЛАНД СОЮЗНИКОМ ЯПОНЦІВ

ЛОНДОН. — Війська Тайланда заатакували британські сили в Бурмі. В той спосіб Тайланд станув явно на сторону японців. Тайландські війська стоять під командою японських старшин. В той сам час китайські війська, що борються з японцями, почали підсвуватись у сторону тайландської границі.

БРАК СІРІВЦІВ В ЄВРОПІ

ВІШІ. — Французький промисел внаслідок браку сирівців починає чимраз більше корчитись. Уряд зарядив обмеження в виробі, що заставить чимало фабрик цілком замкнути двері. До перших фабрик, які мусять закритись, належать фабрики текстильних виробів. Брак сирівців у Франції є доказом, що тих сирівців брак також в цілій Європі. Бо фабрики в Франції доставляли чимало продуктів Німеччині і надіт французьких фабрик сирівцями не противорічило німецьким інтересам.

СПИСОК ПРАЦІ В АВСТРАЛІЇ

МЕЛБОРН. — Під натиском війни і серйозного положення на Далекому Сході австралійський уряд почав список всіх працюючих людей по різних галузях промислу і по різних фахах. Цей список це перший крок до воєнного зближення всіх працюючих людей на зразок армії.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
новим числом, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посядати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Address: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

СВЯТО ЗЛУКИ

Мало що не тисяч років ждав український народ на те, щоб формально-державним святом заманіфестувати відродження того, чого доконав Володимир Великий вже в X столітті по поході над Дністер, куди пішов, щоб відбити прадідні землі українського народу та знову їх злучити з Києвом. Ось і тому Акт Злуки з 22. Січня, проголошений вчисті в Київ на Софійській площі в 1919. році, являється великою, переломовою історичною подією.

Цей акт є ще й важною політичною подією. Проголошено його в самому духовому і політичному центрі українського народу людьми, що представляли як українські землі, так і справжню волю населення тих земель, бо всі вони вийшли з народу і від народу підставали повновласти. Ось ті люди, що цей Акт проголошували, вірили в народовластє, його визнавали і на підставі демократичних засад клали основи одної, об'єднаної, народоправної української держави.

Акт з 22. Січня 1919 Року — це теж вияв національної свідомості українських мас. Це здійснення того, що проповідували найкращі представники української поступової думки. Це здійснення цього, за що мучилися такі генії як Тарас Шевченко, чи за що гинули мільйони українських борців за волю.

Ось тих цінностей Акту Злуки з 22. Січня не зможе знищити те, що брутальна сила ворогів українського народу хвилево перемогла, та що через те не вдержалась в Україні справжня народна влада, як і сама українська держава. Німецькі сили, що були довший час в Україні, не дали змоги розвинути українській владі ні українському народному парламенту — Українській Центральній Раді. Вони теж спинили формування відповідної української армії, потрібної для охорони краю. Через те більшовицька пропаганда могла свільовані революцією народні маси. Знову російська реакція, всякі Денікіни, пішли добивати рештки української армії, що боролась і без цього на трьох фронтах. Усе те буде колись істориками зібране й вписане в нову світлу добу боротьби українського народу за відродження української державності і соборності. А Свято Злуки з 22. січня 1919. року буде кульмінаційним пунктом цієї світлої епохи.

Український народ, будучи тепер у новій неволі, згадає сьогодні за цей пропам'ятний день у тій свідомості, що той день з'явився виключно тільки завдяки силам і посвяті самого українського народу в такому часі, коли проти цієї ідеї об'єднання виступили темні сили — червоні й чорні — з усіх боків. Пішли вони проти українського народу, хоч-тої нарід не бажав ніякого чужого добра, на нікого не настував, а хотів жити в мирі й згоді з своїми сусідами і цілим світом, як рівний з рівним, як демократ з демократом. Та довкола України, а то й подальше — діяли інші сили, нахабні, брутальні. І головню тому не міг вдержатися Акт з 22. Січня. Зате остала віра, що нахабствам і брутальним силам таки дусить прийти кінець.

Зростаюча Між-Американська
Єдність є Основою Конференції в Ріо

Зріст порозуміння та співпраці між народами американських республік протягом кількох останніх років уможливив нараду міністрів закордонних справ республік в Ріо де Жанейро, згідно з заявою канцелярії Координатора Між-Американських Справ.

Цей розвиток порозуміння, доданий до 115-літньої праці народів та урядів різних республік для досягнення солідарності цієї півкулі, був наслідком спільних зусиль урядових та неофіційних агентств Злучених Держав та інших республік.

В часі, коли багато урядових та інших наших агентств і осіб довго працювали для більшої співпраці та ліпшого порозуміння між Америками, визначний урядовий крок до координації тої праці був зроблений в серпні 1940. року, коли президент Рузвельт встановив адміністративним порядком Канцелярію Координатора Комерційних та Культурних Взаємовідносин поміж Американськими Республіками. Ця назва була змінена 30. липня на — Канцелярія Координатора Між-Американських Справ. Ця канцелярія, в тісній співпраці з департаментом державних справ та іншими агентствами, побуджує та гармонізує всю діяльність для ліпших комерційних та культурних взаємовідносин поміж 21 республіками західної півкулі.

В той же час Держави Осі посилювали свою пропаганду та економічні заходи, щоб довести до роздвання між Америками. Було необхідним для уряду Злучених Держав не тільки зберегти економічні відносини в інших республіках, які втрачали ринки збуту в Європі та в решті Сходу, з огляду на війну. Було необхідним не допустити до економічного недомагання, яке є плодом глумом для диктаторів в їх замірах сіяти зерно роздвання, підозріння та ворожнечі в межах самих держав та поміж сусідніми державами.

Координована програма уряду Злучених Держав почала з твердження, що знання є основою порозуміння. Тому було постановлено поширити знання про народи, культуру, економіку, історію, природні багатства та географію інших 20 республік. Також треба було поширити знання про Злучені Держави в інших республіках. В цій програмі були ви-

користані всі способи комунікації та освіти — більше й ліпші курси в школах, кампеджах, більше обміну студентів та професорів, більше обміну газет, письменства та ріжного роду мистецтва, більше співпраці в гуманітарній та соціальної праці, як і здоровля.

Але головна проблема була економічна. Вона торкалася справи одержання необхідного оборонного матеріалу для Злучених Держав з інших республік; а для них це значало дістати можливість продовжувати усталене економічне життя, коли вони стояли перед економічною катастрофою після упадку Франції в 1940 році. Була сформулована програма піднесення успішності добросусідської політики. Визначні точки цієї програми є:

1. Зберегти економічне усталення, соціальні забезпечення та політичну незалежність окремих американських республік, як необхідність в обороні цілої півкулі.

2. Зустріти та подолати хитрунку й руйнівну пропаганду агентів Держав Осі представленням правди та фактів, які не можна перевернути або заперечити.

3. Дозволити Злученим Державам нові джерела необхідних товарів в часі, коли деякі не-американські джерела є недоступні з огляду на війну.

4. Перешкодити економічному прониканню агентами Держав Осі обмеженням їх торговельних установ.

5. Представити нові можливості для ріжнорідності та поширення індустрії в інших американських республіках.

Ця програма, що є основою економічного розвитку.

С. ОРЛЮК.

6. Удільти необхідні кредити індустріальним фірмам тих країн.

7. Запевнити для всіх інших республік ринки збутів їх головних сировин.

8. Запевнити вистарчаючу транспортну можливість для доставки зростаючої кількості сировини до Злучених Держав на оборонну продукцію, а також для нових наданків зі Злучених Держав.

9. Вважати, аби необхідні виробни, потрібні для індустрії наших сусідів, дійшли до них в кількості, яка відповідає нашим власним воєнним вимогам та яка уможливить зріст їхньої продукції та транспортної матеріалів, яких вимагають наші воєнні заходи.

Ця програма була успішною понад сподівання її творців. Ні одна американська країна не потерпіла економічного упадку. Менше кредиту вимагалось іншими країнами, ніж передбачалося. Агенті "осі", на чорній лісті, втратили більшість прибутку, який вони вживали на купівлю або підкупство радіо-станцій та газет. Контроль експорту та купівлі Злученими Державами необхідних матеріалів не допустив, аби ці продукти попали ворогам. Необхідні матеріали, що перевозяться поміж Америками є: олово, мідь, манганець, залізо, цинк, вугілля і т. п.

Центральні американські та західно-індійські республіки виповіли війну ворогам Злучених Держав, допомагаючи в охороні важного Панамського каналу; інші республіки поробили ріжні кроки для підтримки Злучених Держав, щоб не допустити до встановлення точки опору "осі" в цій півкулі. Співпраця американських республік для континентальної оборони була далеко більше пошунена вперед після перших кроків теперішньої війни, ніж вона була навіть при-

22. СІЧНЯ 1918.

На руїнах царату піднявся до нового життя теж і віками поневолений український народ. Видавалось, що прийшов кінець російської реакції, а з тим, що й Україні стане легше жити. Зокрема думали так ліві українці, як до влади прийшли більшовики, бож прецінь проголошено в письмах самого Леніна право України на свій цілковите відділення від Росії. Та ці кола, хоч верховодили в повсталій в Україні Українській Центральній Раді та в Генеральному Секретаріаті, не думали про відірвання, а хотіли, щоб Україна позістала в федеральному зв'язку з народом московським, як й з іншими, що входили до складу царської Росії. Та не незадовольно російських більшовиків в Україні, хоч вони творили тільки малесеньку жмінку населення. Від боротьби з Українською Центральною Радою не відхилило їх те, що складали ними в грудні 1917 року зід рад — виступив довіря Центральної Раді. З такою поведінкою зід не погодилась горстка більшовиків (60 на 2,500 делегатів!) та переїхала в Харків, де проголосила себе "українським урядом". І ось від імені того "уряду" пішли військові відділи з Росії наступати на Київ, виповідаючи таким чином війну Українській Центральній Раді, законному уряду України. Нема сумніву, що більшовицька Росія пішла на це головню тому, щоб захопити в свої руки матеріальні багатства України.

Кінець першої світової війни. Конференція Американських Міністрів в Ріо де Жанейро, бере, таким чином, під обмірковання створення дійсної єдності поміж американськими республіками. — (Фліс).

Через стени, де волні села
Всміхаються в вінках вишень,
Від синіх узбережжів Дону,
Далеко ген, до верховин,
Нехай не буде вже кордону!

Народ і земля всі — єдині,
Народні — права і закон,
Розбитий впад ворожий трон,
На свій здвигай Волю нині!

Знов дзвін міланий серцем бе,
Усім, усім сяють лілля,
Грушевський радісно сміється,
Навколо — армія тає,
І враз гримить у небо "Слава!" —
Туди, де родиться Держава!

У тому критичному моменті не дописало, на жаль, населення України, що було з одного боку дуже перетомлене довгою війною, а з другого ще замало освіджене через царську неволю, а тепер ще й російською більшовицькою пропагандою. Знову в Українській Центральній Раді були такі, що не доцінювали належно негайної потреби створити велику й сильну українську армію. Вони вірили, що революція, яка вибухла й повалила царат, знищила теж і мілітаризм, а хотіли, щоб Україна не думала з ніким воювати, ні чужі землі забирати, то, наприклад, такому Вишинченку вважалося зрозуміти, на що треба армії. І тому він писав в "Робітничій Газеті" між іншим так:

"Не своєї армії нам соціал-демократам і всім ширим демократам треба, а знищення всяких постійних армій. Українського мілітаризму не було, не повинно його бути й далі".

Та російські більшовики думали і поступали якраз навпаки. І довели до цього, що Центральній Раді треба було покидати Київ і віддавати столицю України російсько-більшовицькому війську. Та заки це сталося, Центральна Рада лізла властиві цілі і заходи російського більшовицького уряду, що не думав такими категоріями як українська демократія, а брався в підступний і брутальний спосіб загартувати Україну, щоб-могти в ній по своєму господарити, себто її грабити. Ось на таким тлі зродився Четвертий Універсал з 22. січня 1918 року, відчитаний М. Грушевським, головою Центральної Ради, в якому сказано:

"Але для того, щоби ні російська, ні українська армія не ставила України на перешкоді установити той бажаний мир, для того, щоб вести свій Край до ладу, до творчої роботи, до скріплення революцій та волі нашої, ми Українська Центральна Рада сповідаємо всіх громадян України: Однині Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу".

А як ті, що проголошували цей Універсал думали жити, видно найкраще з такого дальшого уступу Четвертого Універсалу:

"Після затвердження мирових договорів — розпустити армію зовсім; потім замінити постійної армії, завести народну міліцію, щоб військо наше служило в обороні робочого народу, а не бажанням пануючих верств".

А тимчасом на українські землі й столицю України наступали петроградські червоногвардейці під командою Муравйова. Січові Стріляні почали організуватися, щоб боронити рідної землі. От. Петлюра з горсткою боронив доступу до Києва. "Студентський Курінь" з 250 молодих учнів виїхав спиняти похід орди, що наступала. Величний і трагічний бій під Крутами... А 9. лютого Муравйов ввійшов в Київ і вирішав не тільки українських діячів, що залишилися, але й тисячі тих, що пригледалися боротьбі як неутралялі...

Ось це є ті моменти, так тісно зв'язані з днем 22. січня 1918 року, які дають і ще довго даватимуть багато трагічного матеріалу до думання українців і всім тим, що мають серце для людських болів, що хочуть пізнати, що треба робити, щоб на Сході Європи було замиріння між народами, та щоб там запанували ті демократичні ідеали, в обороні яких Об'єднані Держави ведуть спільну війну, що й так ревно, широко й зазято попирають Злучені Держави.

НА СЕЛІ

Повість

(36) М. ШКОЛИЧЕНКА

Дід Омелюк аж ніби помолодшав, дивлячись як його пан прийнявся до діла, справедливо відносив це до впливу Ульяні Іванівни і знов не витерпів, щоб не заговорити про шлюб свого пана. Мисак на цей раз вислухав діда, але балакали не підтримував, бо, кажучи по правді, у його самого вже не раз ворухилися такі думки, хоч він, правда, і крився з ними, бо не попував такої сміливості, щоб міг зреалізувати коли небудь свої фантастичні мрії.

Один вечір на тиждень, а саме що неділі, присвячений був приятелям на цілковитий відпочинок, тоб то ними вечерали вони зовсім відкидали всі свої біжучі діла, а такий вечір звичайно починався чаєм з ріжними вареннями та печен-

Одного вечора в неділю всі мали зійтися до о. Миколая і звичайно зійшлися, виключаючи Ульяну Іванівну, — ждали її цілу годину, а вона все таки не приходила.

— Щось пошкодило, — заважала матушка, бо дожидала її з більшою нетерплячкою ніж інші, — їй швидче хотілося похвалитися Ульяні Іванівні, що вона за останній тиждень вичула нових пісень аж три.

— Певна річ перешкодило щось дуже важне, — додавав і Мисак, — бо Ульяна Іванівна ніколи не була байдужою до своїх обов'язків, а навпаки і в найдрібніших випадках була зразком точності.

— Що ж би таке могло їй перешкодити? — задавав питання о. Миколай, — але не встиг ще дати ні одної відповіді, як заскрипіли двері і в хату увійшла Ульяна Іванівна. Вона була дуже натомлена, біла, волосся на голові мала розпатлане, нечесане, оджа помята.

— Що з вами? — разом запитали присутні.

— Утомилась, утомилась, — страшенно утомилась! — глу-

хим, роззявеним голосом відповіла панночка, важко сідаючи на кашанку.

— Деж ви були? Що робили? — допитувались приятелі.

— Була у Мокрини Редички.

— А!... догадалась матушка, — ну, що ж, як?

— Та слава Богу! Алеж провозилася я з нею вісімнадцять годин... Води ніколи було налитися! Ой, яка біда з людською темнотою! Коли я зайшла в хату, так застала Мокрини прив'язаною по під руки до жертки... Чотири баби біля неї, — це були наслідки їх онсілізму... Як би ви знали, як пекла мене досада отих вісімнадцяти годин, що я не лікар, що не снію, боюсь, не маю права, не маю наукових підстав... От мерзенне життя! Де гроші, капітали — там усе скупчилося; там і лікарі, дунаже часто годі, там акушерки, клініки, шпиталі... Там все отсе дуже часто сидить склавши руки, без діла, без роботи, без жадної користі, а села, а міліони бідного люду!... Ох, як же я втомилася! — Налийте мені чаю, дайте мені чого небудь попити.

— Ой, Боже мій! Я собі сижу, слухаю і байдуже, що ви не їли, не пили, — загомоніла матушка, — зараз, моя голубонько, зараз!

На столі в одній хвилині стояло все те, що приготувало було на вечеру.

Ульяна Іванівна почала їсти, та велика утрома забрала у неї охоту і смак до їжі, — вона їла ніби через силу і попрохала налити їй чаю. За чаєм знову почала вона нарікати на темноту, на великі міста з усіма благами і нарешті на всю суспільність, а особливо на інтелігенцію нашу.

— Відступники, перевертні, — лаяла вона панство, — такої здеморалізованої інтелігенції як у нас ледви чи можна знайти на цілому світі! Бідкаються в часописах про народне життя, вигукують гарні слова про потребу освіти, про потребу інтелігенції на селах, читають ті статті, згожуються, жаліються та співчуваючи киляють головами, теоретично віддають свої сили, а дехто так навіть і душу ладен покласти на користь народоци, а коли спиткаються з тим самим па-

родом фактично, так де й дівається та офірлівість, та шкура овеча, — раптом добродумці перекидаються у добро дів вовчиків, дивляться на людей з приривством, огидливістю, експлуатують того самого бідкача з усіх боків, та ще покладають і присуд свій: "мрак невжестьство, грязь, гадюсть", — заплющують очі, затакують уха і тікають у великі міста на користь людности... Грошей, слави, безробіття бажав інтелігенція наша! Яке їй діло до свого народу, до його інтересів, до нужди, темноти, — він пан, він вовк, — аби йому добре було. Так вони і роблять, — кинули народ, кинули свій край, та ще й кинули в наймізернішому, в найпротівнішому змислі, бо не вихали з свого краю, не злізли з плечей свого народу, а залишилися тут, і тут же гноблять свою родину... Московський уряд боїться українського сепаратизму, гадає, що українці здатні до окремого національного життя, — о, який не помина!

(Дальше буде).

ЗА ГРУДЕНЬ 1941 РОКУ

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВ. СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ ЗА ГРУДЕНЬ 1941 РОКУ

НОВИЙ ВІДДІЛ:

Зорганізовано новий молодіжний відділ У. Н. Союзу, ч. 273, в Біллін, В. Ва.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 10. Гайва Михайло, Гайва Луїс.
В. 11. Цанар Іван.
В. 14. Отрок Стелія.
В. 15. Андрій Маргарета.
В. 19. Колячук Марія Джейн.
В. 22. Лас Анна.
В. 28. Гайда Іван.
В. 32. Бордник Юрій, Бордник Катерина.
В. 33. Ганковська Вергенія, Ганко Тарас.
В. 34. Сисин Марія.
В. 38. Намісник Йосиф, Намісник Елізавета.
В. 39. Митюс Стефан, Бакстер Франко А., Качмарек Нікола, Целевник Зоя, Кендрат Михайло, Стришник Елізавета, Лабя Юлія, Кендрат Марія, Волинчук Марія, Волинчук Михайло, Рєваковський Іван, Кравчук Іван, Лабя Стефан.
В. 40. Вітковська Магдалена.
В. 44. Третяк Елізавета.
В. 45. Рєгуляк Михайло, Олеш Володимир, Сікоря Стефан.
В. 50. Калач Нікола.
В. 55. Джексон Джеймс В.
В. 57. Білінський Зоя, Білінський Володимир, Білінський Іван, Білінський Йосиф.
В. 59. Будник Стелія.
В. 63. Бобак Олександр мол.
В. 76. Кузьма Едвард Е. Кузьма Митрон Д., Кузьма Вілям Р.
В. 80. Тимків Дорота.
В. 87. Купер Анна.
В. 93. Бенковський Леон.
В. 94. Величук Михайло, Гей Іван Ф.

В. 96. Шебова Флоренс, Шебова Михайло.
В. 98. Дончак Марія, Статик Олена, Валентукевич Йосиф, Валій Павло, Мучко Володимир.
В. 106. Гавалок Ірвін.
В. 116. Горват Елізавета, Горват Михайло.
В. 127. Вайда Юлія.
В. 130. Ковалішин Стефанія.
В. 142. Грин Михайло, Мамчак Розалія.
В. 155. Квітковський Вілям Бернгард, Савко Стефан мол.
В. 156. Ковальчук Володимир.
В. 158. Баран Анна, Цибірська Анна.
В. 164. Возняк Олена, Генгер Франка, Гуда Іван мол., Орєсик Василь.
В. 174. Ковальчук Кароліна, Ковальчук Тетя.
В. 175. Олексин Михайло.
В. 180. Тимончук Марія Б., Петруга Геральдина, Турчак Михайло.
В. 193. Палсон Йосиф.
В. 201. Феміак Йосиф, Каліста Марія, Конський Йосиф М.
В. 204. Мостовик Марія, Гнатів Павло.
В. 206. Гайрада Анастасія, Колес-

В. 210. Павлішин Михайло, Павлішин Едвард.
В. 215. Шедіков Іван.
В. 217. Балван Петро, Нишук Іванко, Іваніко Михайло.
В. 219. Шейв Дорота.
В. 221. Корчук Теодор, Генсдорський Йосиф, Нікошин Олена, Піліпчук Ірина, Лєсук Станіслав, Корпан Іван, Кілімчук Джеймс.
В. 223. Конюх Михайло, Микілін Елізавета, Кілімський Іван, Фешак Андрій, Капустинський Іван.
В. 230. Пірко Петро Е., Сухара Іван.
В. 234. Петришин Катерина, Скорєнка Віра.
В. 235. Масник Олександр Еленора.
В. 238. Марєй Йосиф, Музика Григорій, Шогорін Вілям.
В. 242. Найдок Іван, Найдок Семен.
В. 243. Багданас Юлія, Габінська Олена.
В. 245. Мороско Юстина, Канюка Семен, Мороско Олена, Кришнін Володимир, Волічеська Анастасія, Бойчук Йосиф, Бойчук Марія, Канюка Джейн, Канюка Катерина, Кришнін Марія.
В. 247. Гурій Михайло.
В. 252. Сліпка Андрій.
В. 254. Керелєва Катерина, Зень Марія Олена, Андрусь Богдан.
В. 261. Касза Виктор Вілям.
В. 264. Кучер Марія Олександр, Макіла Іван, Стехна Анна.
В. 265. Бончак Амеція, Гузела Стелія, Гузела Розалія, Гузела Олена, Мачушак Йосиф, Мартинук Розалія, Мачушак Стефан.
В. 268. Гемза Марія.
В. 273. Медвідь Амеція, Габак Анна, Грушкєвич Стефан, Сєвєн Діжін, Габак Іван, Габак Михайло, Канік Володимир, Ковальчук Катерина.
В. 281. Кудрик Стефанія.
В. 286. Закані Ней.
В. 289. Задорожна Марія.
В. 291. Тушник Петро.
В. 292. Маланяк Григорій, Кришнін Андрій, Карбонічак Володимир, Маланяк Омелія Іван.
В. 293. Демидчук Зоя В., Лєхоніт Анна, Лєхоніт Андрій, Бабік Тереса, Білінська Марія, Лєхоніт Вероніка, Лєхоніт Іван, Білінський Михайло, Лєхоніт Михайло, Бабік Марія, Бабік Теодор.
В. 298. Гук Павло.
В. 316. Гайрада Володимир.
В. 324. Сіковський Іван.
В. 325. Канюка Тетя.
В. 330. Лівін Василь.
В. 345. Пронь Лєв Марія.
В. 348. Тарновська Катерина.
В. 350. Луків Павло.
В. 358. Сіковський Михайло.
В. 361. Котик Марія, Задорожна Олена, Сєвєн Юстина, Володич Володимир Л., Вус Олена, Чарнєвська Анастасія, Сєвєн Йосиф, Рубєнєв Олена.
В. 362. Кондра Анна, Масно Стефан Н., Лукєсєвич Андрій, Лукєсєвич Нікола.
В. 363. Чєлєдін Нікола.
В. 364. Кузьмич Іван, Сєнтін Марія.
В. 369. Березак Павліна, Кочер Олена, Конік Стефан.
В. 371. Прійн Анна.
В. 379. Бобік Михайло.
В. 385. Дашко Іван, Мєльнєв-

В. 390. Бутрін Катерина, Сєлєман Павло, Сєлєман Адєн, Сєлєман Емілія, Сєлєман Петро.
В. 395. Пібак Розалія, Цєк Володимир, Гіба Олена.
В. 413. Бурак Марсєла, Урбанєска Ірина, Урбанєска Стефан.
В. 426. Колішин Петро Лєсєй.
В. 432. Дєксєсон Іван, Лєуїт Катєрина, Бєгєн Володимир, Гулєтєй Василь, Ігнатієв Михайло, Терпєля Анна, Косієв Ярослєва, Мудєко Надєя, Гук Богдан, Білєшєвський Михайло, Юнієт Марія, Тєсєк Петро, Мєлєуєл Павло, Вєйтович Михайло, Фрєлєк Михайло, Стєнгрєт Іван, Півторєк Артур Дмитро, Гєлєбєй Павло.
В. 435. Мєльнєв Елєнєра, Карішєн Оєлєга.
В. 439. Юєшєнє Володимир, Стєроуєк Стєфан, Дєрєжєк Пєньєко.
В. 458. Оєлєвєчєк Юєшєнє.
В. 469. Лєуїшєнє Ніколє, Цибє Вілєм.
В. 474. Пєтєрєсєка Анна.
В. 477. Дрєгуєчєк Грєгорієй.

В. 1. Бєсєлєгє Емілія, Бєсєлєгє Іван,* Гієвєчє Пєньєко, Вєйтович Марія, Вєйтович Володимир.*
В. 40. Глєнісєк Вілєм, Мєкарєвєсєкєй Андрій.*
В. 61. Куєзмєчєк Марія,* Куєзмєчєк Анна, Куєзмєчєк Юріє,* Куєзмєчєк Антіє.
В. 65. Кєпєстєнісєкєй Іван.
В. 78. Лєсєк Пєтєрє.
В. 82. Пішєко Марія.
В. 94. Грєнічєк Сєлєстєр.
В. 96. Кєтєлє Іван,* Кємпє Ніколє.
В. 109. Стєчєуєлє Іван.
В. 121. Губєлє Василь.
В. 126. Кєлєнічє Іван.
В. 135. Лєуїшєнє Луєка.*
В. 200. Стєхєй Марія, Стєхєй Пєтєрє.
В. 216. Тимшє Варєвєра.
В. 218. Глєвєчє Іван.*
В. 221. Шімєнісєкєй Іван.
В. 222. Крєшє Павло.
В. 243. Шємєрєжє Пєтєрє.
В. 300. Гєрєжє Рємєн.
В. 304. Бєрєвє Марія, Кєвєлє Дмитро, Пєнєлєк Андрій.
В. 312. Дєрєш Павло,* Дєрєш Рємєн,* Дєрєш Катєрєнє.
В. 334. Дєрєжє Тєодєр.*
В. 347. Пєльєко Кєлєніє.
В. 365. Гєрєвєт Марія, Гєрєвєт Тєсєй, Кєлєнісєкєй Мєлєкє, Кєлєнісєкєй Марія, Кєлєнісєкєй Ніколє.
В. 371. Пєрєхєчє Михайло Вілєм,* Вілєнісєкєй Сєтєфан.
В. 402. Пєтєчєкє Михайло.
В. 429. Грєнісєкєй Іван, Грєнісєкєй Михайло,* Грєнісєкєй Катєрєнє, Грєнісєкєй Сємєн,* Грєнісєкєй Мєлєхєнє.
В. 443. Дєлєдє Павло.

В. 86. Хємьє Йосиф.*
В. 90. Бєлєшєкє Андрій.
В. 94. Куєлєчєсєкє Аєлєя.
В. 107. Гєрєжє Рємєн.*
В. 147. Оєлєнісєкє Іван.*

В. 151. Фєрєнієкє Володимир,* Фєрєнієкє Іван,* Фєрєнієкє Марія, Фєрєнієкє Ієвєн.*
В. 172. Мєгєр Оєлєга, Сєтєлємєх Вілєсєлє, Сєтєлємєх Сєтєлє, Сєтєлємєх Мєрєн.*
В. 206. Івєшєкє Анна.
В. 217. Прєстєй Рємєн.
В. 226. Гємьєчєкє Тєодєр.*
В. 253. Глєтєв Тємє.
В. 288. Сєнгєлєвєчє Володимир,* Сєнгєлєвєчє Іван.
В. 293. Дєлєлєчєкє Андрій.
В. 352. Мєрєнісєкє Тєодєр.*
В. 364. Дєлєлєвєчє Анна.
В. 371. Мєлєсєкє Оєлєнє.
В. 421. Бєтєчєкє Василь.*
В. 427. Фєбєй Пєтєрє, Фєбєйєвє Стєфанія.

В. 14. Оєтєрєкє Михайло П.
В. 94. Гєнієкє Лєлєя.
В. 130. Тєрєчєкє Вілєм.
В. 230. Мєлєуїсєкєй Михайло.*
В. 296. Мєлєує Ірина.
В. 325. Крєшєлєвєчєсєкє Зєфєй, Рєуєлєй Оєлєнє.
В. 343. Гєрєвєчє Зєфєй.
В. 348. Бєтєрєй Зєфєй.

В. 19. Кєлєчєчєкє Марія Дєжєй.
В. 22. Мєлєуєкє Оєлєнє.
В. 34. Яєрєвєй Володимир.*
В. 121. Оєлєнісєкє Йосиф.*
В. 180. Гурієнє Михайло.*
В. 194. Сєдєрє Сєтєфан М., Сєдєрє Анна.
В. 200. Рємєнє Рємєн.
В. 361. Рєтєуїшєнє Михайло, Рєтєуїшєнє Анастєсєйє, Кєстєвє Аєлєя.
В. 375. Бєлєнісєкє Фрєнєкє.
В. 458. Стєрєжєкє Тєодєр.

В. 1. Оєлєсєвєчє Тєодєр.*
В. 7. Сєтєкєчєкє Розєлєя.
В. 18. Вітєкє Анастєсєйє.
В. 44. Мєлєсєкє Фєдєкє.
В. 65. Кєпєстєнісєкєй Іван.
В. 78. Шімєнісєкєй Фрєнєкє.
В. 81. Кєлєдєнісєкє Тєодєлєй.
В. 114. Кєрєбєжє Катєрєнє.
В. 118. Пєйєкє Сєтєфан.
В. 170. Дрєлєкє Фрєнєкє.
В. 204. Бєлєжє Ієвєн.
В. 259. Бєлєжє Юріє.
В. 270. Грєбєчє Ієвєн.
В. 281. Кєрєлє Ієвєн.
В. 292. Кєлєнісєкє Ніколє Б.
В. 306. Зєлєруєнє Михайло.
В. 322. Мєлє Рєтєрє.
В. 330. Пєтєрєнісєкє Василь.
В. 385. Мєлєнісєкєсєкєй Нікєйєфєр.
В. 388. Мєлєхєлєвєчє Володимир.*
В. 444. Кєшєбє Фрєдєрєкє.
В. 477. Лєлєнісєкє Тєодєр.

В. 1. Оєлєсєвєчє Тєодєр.*
В. 7. Сєтєкєчєкє Розєлєя.
В. 18. Вітєкє Анастєсєйє.
В. 44. Мєлєсєкє Фєдєкє.
В. 65. Кєпєстєнісєкєй Іван.
В. 78. Шімєнісєкєй Фрєнєкє.
В. 81. Кєлєдєнісєкє Тєодєлєй.
В. 114. Кєрєбєжє Катєрєнє.
В. 118. Пєйєкє Сєтєфан.
В. 170. Дрєлєкє Фрєнєкє.
В. 204. Бєлєжє Ієвєн.
В. 259. Бєлєжє Юріє.
В. 270. Грєбєчє Ієвєн.
В. 281. Кєрєлє Ієвєн.
В. 292. Кєлєнісєкє Ніколє Б.
В. 306. Зєлєруєнє Михайло.
В. 322. Мєлє Рєтєрє.
В. 330. Пєтєрєнісєкє Василь.
В. 385. Мєлєнісєкєсєкєй Нікєйєфєр.
В. 388. Мєлєхєлєвєчє Володимир.*
В. 444. Кєшєбє Фрєдєрєкє.
В. 477. Лєлєнісєкє Тєодєр.

В. 235. Нємєє Розєлєя.
В. 242. Сєтєйє Анна, Сєтєйє Грєгорієй,* Дєчєкє Андрій, Сєтєйє Мєлєхєйє.*
В. 252. Мєлєсєкє Михайло.*
В. 255. Гєлєлєсєкє Анна.
В. 258. Пєрєіє Йосиф.*
В. 260. Шведєкє Пєлєніє.
В. 261. Вітєйє Ієвєн.*
В. 281. Мєлєкє Сєтєфан.
В. 301. Гєлєлєнісєкєй Вілєм.*
В. 319. Пєлєсєкє Андрій.
В. 321. Чєкє Ієвєн.*
В. 325. Лєсєкє Марія, Шімєкє Анна, Шімєкє Михайло,* Шімєкє Рєгєнє, Сєтєкєсєкє Юріє.*
В. 326. Пєлєкєчє Ієвєн.
В. 327. Грєчєнісєкє Мєлєсєкє.*
В. 346. Грєнісєкє Ніколє.*
В. 361. Лєлєсєкє Тєкєя, Дємєчєк Вілєм.*
В. 369. Сєлєвєчєсєкє Михайло,* Сєлєвєчєсєкє Сєтєлєя, Антєнісєкє Пєтєрє,* Антєнісєкє Розєлєя, Сєлєвєчєсєкє Дємєтєрє.
В. 370. Кєлєкєсєкє Ієвєнє.
В. 378. Бєлєшєкє Йосиф,* Бєлєшєкє Сєлєсєкє Сєтєлєсєлє.*
В. 396. Тємєкє Володимир.*
В. 400. Чєлєлєгє Фрєнєкє, Чєлєлєгє Володимир.*
В. 406. Фєдєрєчєкє Ієвєн,* Кєієчє Ієвєн.*
В. 426. Кєшєфє Ієвєн.*
В. 427. Грєнєчєкє Андрій,* Куєлєчєсєкєсєкє Фрєнєкє.*
В. 432. Лєуїсєкє Ніколє,* Рємєнієкє Юріє, Рємєнієкє Елєнєрє, Грєдє Михайло, Мєрєйє Дє Мєрєдє Ієвєн, Пєхємєрєсєкєй Михайло, Вєсєлєкє Грєгорієй,* Кєстєнісєкє Дмитро, Кєрєнісєкє Аєлєя.
В. 435. Мєлєрє Анна.
В. 441. Бєлєнєкє Еєгєніє, Бєлєнєкє Дєжєк, Чєбєтєсєкє Сєтєфан, Дрєгєлєдє вєнє Еєгєнє, Гєлєлєсєкє Сєтєфан, Гєлєлєсєкє Вітєрєйє, Кєлєлєдє Кєрєлє, Кєлєлєдє Пєтєрє, Куєлє Андрій,* Куєлє Грєгорієй,* Куєлє Тємє,* Лєлєйє Фрєдє, Мєлєнісєкє Омєлєя, Пєлєбєчєкє Оєлєсєкє, Сєлєвєчє Юріє,* Шєлєтєкє Нєсєтєрє,* Тєкєрє Пєсєсєкє, Бєсє Володимир,* Кєлємєнісєкє Ієвєн,* Кєлємєнісєкє Рємєн,* Пєлєбєчє Йосиф,* Пєлєбєчє Ніколє, Шведє Павло.*
В. 446. Сєвєрєкє Рємєн.
В. 447. Зєлєлєнісєкє Марія.
В. 449. Дємєчєкє Йосиф мол.*
В. 456. Чєлєйє Ієвєн.*
В. 469. Вєйтовичє Ієвєн.

В. 9. Бєлєшєкє Андрій.
В. 56. Зєнь Ієвєн,* Куєчєкє Антіє.
В. 74. Лєлєнісєкє Оєлєнє.
В. 76. Кємєтє Ієвєн.*
В. 94. Мєлєлє Оєлєнє П., Вєйтовичє Зєфєй.
В. 117. Глєтєв Тємє.
В. 146. Куєлєчєсєкє Аєлєя.
В. 147. Фєрєнієкє Ієвєн,* Фєрєнієкє Володимир,* Фєрєнієкє Зєфєй, Фєрєнієкє Марія.
В. 151. Оєлєнісєкє Юліє.
В. 157. Гєрємєнє Грєгорієй.*
В. 204. Чєпє Йосифє.
В. 219. Мєлєшєкє Михайло.*

В. 9. Бєлєшєкє Андрій.
В. 56. Зєнь Ієвєн,* Куєчєкє Антіє.
В. 74. Лєлєнісєкє Оєлєнє.
В. 76. Кємєтє Ієвєн.*
В. 94. Мєлєлє Оєлєнє П., Вєйтовичє Зєфєй.
В. 117. Глєтєв Тємє.
В. 146. Куєлєчєсєкє Аєлєя.
В. 147. Фєрєнієкє Ієвєн,* Фєрєнієкє Володимир,* Фєрєнієкє Зєфєй, Фєрєнієкє Марія.
В. 151. Оєлєнісєкє Юліє.
В. 157. Гєрємєнє Грєгорієй.*
В. 204. Чєпє Йосифє.
В. 219. Мєлєшєкє Михайло.*

В. 151. Фєрєнієкє Володимир,* Фєрєнієкє Ієвєн,* Фєрєнієкє Марія, Фєрєнієкє Ієвєн.*
В. 172. Мєгєр Оєлєга, Сєтєлємєх Вілєсєлє, Сєтєлємєх Сєтєлє, Сєтєлємєх Мєрєн.*
В. 206. Ієвєшєкє Анна.
В. 217. Прєстєй Рємєн.
В. 226. Гємьєчєкє Тєодєр.*
В. 253. Глєтєв Тємє.
В. 288. Сєнгєлєвєчє Володимир,* Сєнгєлєвєчє Ієвєн.
В. 293. Дєлєлєчєкє Андрій.
В. 352. Мєрєнісєкє Тєодєр.*
В. 364. Дєлєлєвєчє Анна.
В. 371. Мєлєсєкє Оєлєнє.
В. 421. Бєтєчєкє Василь.*
В. 427. Фєбєй Пєтєрє, Фєбєйєвє Стєфанія.

В. 14. Оєтєрєкє Михайло П.
В. 94. Гєнієкє Лєлєя.
В. 130. Тєрєчєкє Вілєм.
В. 230. Мєлєуїсєкєй Михайло.*
В. 296. Мєлєує Ірина.
В. 325. Крєшєлєвєчєсєкє Зєфєй, Рєуєлєй Оєлєнє.
В. 343. Гєрєвєчє Зєфєй.
В. 348. Бєтєрєй Зєфєй.

В. 19. Кєлєчєчєкє Марія Дєжєй.
В. 22. Мєлєуєкє Оєлєнє.
В. 34. Яєрєвєй Володимир.*
В. 121. Оєлєнісєкє Йосиф.*
В. 180. Гурієнє Михайло.*
В. 194. Сєдєрє Сєтєфан М., Сєдєрє Анна.
В. 200. Рємєнє Рємєн.
В. 361. Рєтєуїшєнє Михайло, Рєтєуїшєнє Анастєсєйє, Кєстєвє Аєлєя.
В. 375. Бєлєнісєкє Фрєнєкє.
В. 458. Стєрєжєкє Тєодєр.

В. 1. Оєлєсєвєчє Тєодєр.*
В. 7. Сєтєкєчєкє Розєлєя.
В. 18. Вітєкє Анастєсєйє.
В. 44. Мєлєсєкє Фєдєкє.
В. 65. Кєпєстєнісєкєй Ієвєн.
В. 78. Шімєнісєкєй Фрєнєкє.
В. 81. Кєлєдєнісєкє Тєодєлєй.
В. 114. Кєрєбєжє Катєрєнє.
В. 118. Пєйєкє Сєтєфан.
В. 170. Дрєлєкє Фрєнєкє.
В. 204. Бєлєжє Ієвєн.
В. 259. Бєлєжє Юріє.
В. 270. Грєбєчє Ієвєн.
В. 281. Кєрєлє Ієвєн.
В. 292. Кєлєнісєкє Ніколє Б.
В. 306. Зєлєруєнє Михайло.
В. 322. Мєлє Рєтєрє.
В. 330. Пєтєрєнісєкє Василь.
В. 385. Мєлєнісєкєсєкєй Нікєйєфєр.
В. 388. Мєлєхєлєвєчє Володимир.*
В. 444. Кєшєбє Фрєдєрєкє.
В. 477. Лєлєнісєкє Тєодєр.

В. 14. Оєтєрєкє Михайло П.
В. 94. Гєнієкє Лєлєя.
В. 130. Тєрєчєкє Вілєм.
В. 230. Мєлєуїсєкєй Михайло.*
В. 296. Мєлєує Ірина.
В. 325. Крєшєлєвєчєсєкє Зєфєй, Рєуєлєй Оєлєнє.
В. 343. Гєрєвєчє Зєфєй.
В. 348. Бєтєрєй Зєфєй.

В. 19. Кєлєчєчєкє Марія Дєжєй.
В. 22. Мєлєуєкє Оєлєнє.
В. 34. Яєрєвєй Володимир.*
В. 121. Оєлєнісєкє Йосиф.*
В. 180. Гурієнє Михайло.*
В. 194. Сєдєрє Сєтєфан М., Сєдєрє Анна.
В. 200. Рємєнє Рємєн.
В. 361. Рєтєуїшєнє Михайло, Рєтєуїшєнє Анастєсєйє, Кєстєвє Аєлєя.
В. 375. Бєлєнісєкє Фрєнєкє.
В. 458. Стєрєжєкє Тєодєр.

В. 1. Оєлєсєвєчє Тєодєр.*
В. 7. Сєтєкєчєкє Розєлєя.
В. 18. Вітєкє Анастєсєйє.
В. 44. Мєлєсєкє Фєдєкє.
В. 65. Кєпєстєнісєкєй Ієвєн.
В. 78. Шімєнісєкєй Фрєнєкє.
В. 81. Кєлєдєнісєкє Тєодєлєй.
В. 114. Кєрєбєжє Катєрєнє.
В. 118. Пєйєкє Сєтєфан.
В. 170. Дрєлєкє Фрєнєкє.
В. 204. Бєлєжє Ієвєн.
В. 259. Бєлєжє Юріє.
В. 270. Грєбєчє Ієвєн.
В. 281. Кєрєлє Ієвєн.
В. 292. Кєлєнісєкє Ніколє Б.
В. 306. Зєлєруєнє Михайло.
В. 322. Мєлє Рєтєрє.
В. 330. Пєтєрєнісєкє Василь.
В. 385. Мєлєнісєкєсєкєй Нікєйєфєр.
В. 388. Мєлєхєлєвєчє Володимир.*
В. 444. Кєшєбє Фрєдєрєкє.
В. 477. Лєлєнісєкє Тєодєр.

В. 14. Оєтєрєкє Михайло П.
В. 94. Гєнієкє Лєлєя.
В. 130. Тєрєчєкє Вілєм.
В. 230. Мєлєуїсєкєй Михайло.*
В. 296. Мєлєує Ірина.
В. 325. Крєшєлєвєчєсєкє Зєфєй, Рєуєлєй Оєлєнє.
В. 343. Гєрєвєчє Зєфєй.
В. 348. Бєтєрєй Зєфєй.

В. 19. Кєлєчєчєкє Марія Дєжєй.
В. 22. Мєлєуєкє Оєлєнє.
В. 34. Яєрєвєй Володимир.*
В. 121. Оєлєнісєкє Йосиф.*
В. 180. Гурієнє Михайло.*
В. 194. Сєдєрє Сєтєфан М., Сєдєрє Анна.
В. 200. Рємєнє Рємєн.
В. 361. Рєтєуїшєнє Михайло, Рєтєуїшєнє Анастєсєйє, Кєстєвє Аєлєя.
В. 375. Бєлєнісєкє Фрєнєкє.
В. 458. Стєрєжєкє Тєодєр.

В. 1. Оєлєсєвєчє Тєодєр.*
В. 7. Сєтєкєчєкє Розєлєя.
В. 18. Вітєкє Анастєсєйє.
В. 44. Мєлєсєкє Фєдєкє.
В. 65. Кєпєстєнісєкєй Ієвєн.
В. 78. Шімєнісєкєй Фрєнєкє.
В. 81. Кєлєдєнісєкє Тєодєлєй.
В. 114. Кєрєбєжє Катєрєнє.
В. 118. Пєйєкє Сєтєфан.
В. 170. Дрєлєкє Фрєнєкє.
В. 204. Бєлєжє Ієвєн.
В. 259. Бєлєжє Юріє.
В. 270. Грєбєчє Ієвєн.
В. 281. Кєрєлє Ієвєн.
В. 292. Кєлєнісєкє Ніколє Б.
В. 306. Зєлєруєнє Михайло.
В. 322. Мєлє Рєтєрє.
В. 330. Пєтєрєнісєкє Василь.
В. 385. Мєлєнісєкєсєкєй Нікєйєфєр.
В. 388. Мєлєхєлєвєчє Володимир.*
В. 444. Кєшєбє Фрєдєрєкє.
В. 477. Лєлєнісєкє Тєодєр.

В. 14. Оєтєрєкє Михайло П.
В. 94. Гєнієкє Лєлєя.
В. 130. Тєрєчєкє Вілєм.
В. 230. Мєлєуїсєкєй Михайло.*
В. 296. Мєлєує Ірина.
В. 325. Крєшєлєвєчєсєкє Зєфєй, Рєуєлєй Оєлєнє.
В. 343. Гєрєвєчє Зєфєй.
В. 348. Бєтєрєй Зєфєй.

В. 235. Нємєє Розєлєя.
В. 242. Сєтєйє Анна, Сєтєйє Грєгорієй,* Дєчєкє Андрій, Сєтєйє Мєлєхєйє.*
В. 252. Мєлєсєкє Михайло.*
В. 255. Гєлєлєсєкє Анна.
В. 258. Пєрєіє Йосиф.*
В. 260. Шведєкє Пєлєніє.
В. 261. Вітєйє Ієвєн.*
В. 281. Мєлєкє Сєтєфан.
В. 301. Гєлєлєнісєкєй Вілєм.*
В. 319. Пєл

НА РІЖНІ ТЕМИ

ВЕЛИКИЙ ДЕНЬ.

Великий день передбачує „Нью-Йорк Геральд Трібюн“ для Норвегії.

Буде ним день, коли норвезький народ нарешті добуде перемогу, прожене окупантів з свого краю, звільниться з чужого панування й почне на нову правити себе вільною волею своїх громадян.

Можемо собі уявити, з яким напруженням норвезькі патріоти вижидують того дня.

І можемо собі уявити, які почування володіють серця Квіслінгів на саму думку про цей день.

ЗРОСТАЮЧА БОРОТБЬБА.

Проф. Яків Ворм-Мілер написав книжку про боротьбу Норвегії проти німецької окупації.

Він був професором історії в норвезькому університеті в Осло та членом норвезького парламенту, коли скоїлася німецька окупація. В 1940 р. він утік до Англії.

Там він написав свою книжку, в якій доводить, що боротьба норвежців проти німців з кожним днем зростає. Приписує він цей зріст зростаючому серед норвежців переконанню, що німці ніяк не собою ні чужими людьми прагнати не вміють.

СЕРБІЯ НЕ ВТИХАЄ.

Щось подібне можна помітити в Сербії. Там німці пробували здушити повстанський рух силою німецьких військ. Це їм не вдалося. Тепер пробують ужити до цього ще союзників: з одного боку італійців, з другого мадярів. Нарешті, коли й це не допоможе, вислали проти сербів хорватських і сербських Квіслінгів.

Цих останніх очевидно дуже вигідно висилати проти сербів: якби не вдалося ця кампанія, все можна зробити з них жертвенного козла, себто сказати, що кампанія не вдалася через них.

ЧЕРВОНІЙ ОСЕЛЕДЕЦЬ.

У приказах німецької команди про боротьбу проти сербів говориться про повстанців не інакше, як про комуністів.

Звісно, що з огляду на німецько-російську війну, серб-

ське повстання помагає російським військам, однак говорити про сербів, що вони тому воюють проти німців, що вони комуністи, значить говорити неправду. З огляду на те, що багато людей є настроєні ворожо до комунізму, німці показують на комуністів, щоб збаламутити малосвідомих людей, які не розуміють, що з війни Росії проти Німеччини можуть користати й не-комуністи.

ПІТКА З ВУСАМИ.

Говорить німецький приказ про боротьбу проти сербських повстанців, що до зараду міст і повітів у Сербії треба підбрати „молодих і енергійних людей“, що вийшли з „здорового середовища“.

Здається, що зайво описувати вуйка як тітку з вусами, й не потрібно говорити про енергійних людей з здорового середовища: чому не сказати коротко: Квіслінгів.

ГАРНА НАУКА.

Звертає теж німецька команда увагу на те, що сербське населення „заломалося морально“ під впливом „брехливих“ радіових вісток з Лондону, Москви й Каїра.

На це команда має таку раду: треба передовсім „повчати населення про правдивий стан речей“. Це очевидно значить: заставити їх слухати радіо промови, виголошувати на національних стадіях.

ХТО ВІДПОВІДАЛЬНИЙ.

Новий чеський кабінет міністрів, установлений як попередній, німецьким урядом, але згідний на повне підпорядкування інтересів Чехії під інтереси Німеччини, з'явився в Рейнгарда Гейдріха, поліційного генерала, що тепер є „протектором“ Чехії, щоб вислати його промови про їх обов'язки.

У цій промові Гейдріх виступив з гострими словами проти чесько-словацького уряду на еміграції, називаючи його „невідповідальними“ лідерами.

Чому він назвав їх невідповідальними, звісно: в нього відповідальними є лише ті чеські лідери, що їх може потягнути до відповідальності нацистський уряд.

Населення Австралії, згідно з останніми обчисленнями, виносить около 7 мільйонів осіб.

Фіги плавають у Злучених Державах лиш у стейтах Каліфорнія, Техас і Арізона.

З МУЗИКИ

(Докінчення)

4. „Советська“ перерібка.

Найбільшу досі перерібку „Запорожця за Дунаєм“ зробив знаменитий український поет Максим Рильський спільно з композитором Володимиром Йоршишем.

У їхній редакції є нетільки нова дія (з суггана), але й все інше в опері перемінено, переставлено, доповнено і т. д. У цьому вигляді виставляли „Запорожця“ від 1935-го р. у Харкові, Києві, Москві та, як ми тут читали в часописах, і у Львові підчас більшовицького панування там в 1939-40 р. На жаль, не вдалося мені бачити ні нот, ні лібретта цього „советського“ „Запорожця“. З декількох окремих уривків, як тут доступні, видно, що перемини музичні, зроблені Йоршишем, цілком нещадні, а подекуди такі й преподані. І так і пр. він неважливо залишивши в своїй новій редакції опери пісню Оксани „Прилинь, прилинь...“, яку колись написав О. Окснер (не Артемівський!) і яку, наслідком „традицій“, звичайно виконували в наших а-маторських виставах. Ця пісня найгіршої, найнижчої якості, сальнового характеру та з музичною „Запорожця“ нічого спільного немає. Очевидно, затримуючи її в своїй редакції, Йоршиш зробив не тільки непростий гріх, але й доказав, що ледви чи мав він якенебудь право на те, щоб братися за перерібку „Запорожця“!

5. Редакція С. Людкевича.

Перерібки, які зробив д-р Людкевич у Львові, торкалися головню двох точок: поправлення голосоведіння у вокальних партіях та поправок гармонічних. Найбільш відомий і поширений фортепіановий витяг („piano-score“) „Запорожця“, виданий накладом Орендштайна в Берліні в 1923 р. (завдяк його Іван Недзівський), вийшов з безчисленними омибками, не тільки друкарськими, але, на жаль, зробленими самим автором цього видання. (Дуже жалко, до речі, що недавно появилася в Америці фортепіановий витяг „piano-score“ „Запорожця за Дунаєм“, тут надрукований, який є дослівною відбиткою видання Орендштайна, з усіми його безчисленними омибками).

Редакція д-ра Людкевича, опираючися на цьому виданні, передовсім поправила всі ці омибки, починаючи цілком зверхньо, від змісту тексту в першому ході („Ой, збирайтесь працювати...“) з 4/4 на 3/2 і в той спосіб привернувши в цьому музичному номері нормальні акценти в виговорюванні слів, що було цілком неможливо передтим. Як гармонічні та ритмічні перерібки Людкевича, деякі поправки в веденню мелодійної лінії і додання бракуючих тактів (вступ до пісні Андрія), так і його інструментальну цілість опери можна вважати першою „грамотною“ редакцією „Запорожця“ взагалі.

6. Дві фільми.

Поміж р. 1934—1938 появилася ще дві нові редакції „Запорожця за Дунаєм“, а саме фільми, зроблені з цієї опери у Києві та в Нью-Йорку. Обидва досить далеко відбігли від оригіналу передовсім щодо лібретта, чи пак у цьому випадку, сценарія, й обидва не вміли знайти щастливої розв'язки задачі: пристосувати „Запорожця за Дунаєм“ для фільму та її потреби. Що торкається музичної сторони обох цих фільмів, то за неї — у советській фільмі відповідав той самий Володимир Йоршиш; в американській фільмовій версії „Запорожця“ музику переробляв, примішовав до вимог сценарія та інструментував для великої оркестри автор цих ридків. Цілком наново й зробив увертюру відповідно її поширюючи. Інакше як в оригіналі була скомпонована пісня Оксани „Місяцю яний...“ (з огляду на настрій, потрібний у фільмі перед початком цієї пісні, чого не давав оригінал з семи вступними тактами, з яких чотири були звичайним акордовим акомпаніментом) і інакшою була „Молитва“, в якій центральною постаттю з музичної сторони — була Одарка (а не, як в оригіналі, Андрій) та в якій, після її дуету з Андрієм, був ще й терпет — з голосом кобзаря — після чого, дійсно на закінчення, вступав хор, знову таки з со-льом Одарки.

Розуміється само собою, що фільма вимагала крім того не-малой кількості зовсім нової музики, як ілюстраційного характеру, так і чисто „утилітарної“; для визнання поодиноких частин, модуляцій, переходів і т. д. Також усі танки, скомпоновані мною для фільму „Запорожця за Дунаєм“ (на жаль, на мою думку найбільш вдали з них, як рівнож декілька нових, оригінальних, вокальних і оркестрових номерів у фільмі, як і потім висвітлювали, не використано) були танками не з „Запорожця“ Артемівського, але частинно народними, частинно оригінальними.

7. Нова редакція Рудницького.

Для теперішніх вистав „Запорожця за Дунаєм“ в Америці, з яких перші відбудуться 25-го ц. м. у Шікаго в „Шікаго Сокол Авдіторіум“ та 1-го лютого у Нью-Йорку в Вебстер Гол, я зробив нову редакцію цілої опери. На підставі мого дотеперішнього досвіду з тою оперою, я передовсім стараюся цим разом скоротити все, що непотрібне і зайве, все, що розхолоджує та спливає хід дії. Отже, в монологах і діалогох, викреслено все, що не має безпосереднього зв'язку з дією, усіякі зайві повторювання одного й цього ж та непотрібні завваги. Зовсім відстала не-потрібна ролія Прокопа; обидва Селіха-Агі й Імана злучені в одну. Танки перенесені в останню дію, у фінале, де оди-ноке місце для них з огляду на веселий настрій. Пісню „Прилинь, прилинь...“ — нова ком-

позиція, яка зі старою, Окснер, нічого спільного не має — Оксана співає в другій дії, після „Ангелі ночі“. З чисто музичних змін, крім змін гармонічного, ритмічного й формального характеру впродовж цілої опери, зроблених також з ціллю якнайбільш льогічного музичного пов'язання цілості, головні зміни зроблені у пісні Оксани „Місяцю яний...“, в обох дуетах Одарки й Карася, в пісні й дуеті „Чорна хмара...“ і „О, мій друже...“, у квінтеті й у молитві, в якій після солю Андрія „Владико неба і землі...“ слідує дует Андрія й Одарки, описав квітет солістів (Одарка, Оксана, Андрій, Карась) та врешті хор, на тлі якого Одарка має сольові пасажі.

Очевидно, всі ці переміни й редакції, чужі й мої, мали одне завдання: показати „Запорожця за Дунаєм“ в найкращий спосіб. Те, що після 80-ти років існування цієї опери, сучасні українські композитори цікавляться нею і вважають, що варто її наново „редагувати“, це не менший доказ живості „Запорожця за Дунаєм“ як його постійний успіх серед широкого загалу, який любить його найбільше у „старому“ вигляді. Те, що „Запорожця за Дунаєм“ нічого не втратив з цього свого старого вигляду, але, навпаки, робить ще й підкреслити ва-ртість цього класичного твору на-шої музичної літератури дріб-ними змінами, замінними тільки для фахівців, було і цілком новою, останньою редакції „Запорожця“, зробленою автором цих рядків.

Проф. Антін Рудницький.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIANS HELP BUY A BOMBER

Fifty thousand dollars! From ONE single group! To be added to The Detroit Times "Buy a Bomber" Fund! That is the goal of the Ukrainian-American Civilian Defense Committee which opens a campaign today to solicit \$1 from every single Ukrainian-American citizen in Detroit. There are 50,000 of them! You figure it out.

FIRST PLEA AT BANQUET

The first appeal to the group will be at a banquet Sunday in the Ukrainian National Temple, 4655 Martin avenue, with 500 in attendance.

To be planned at that time is a large rally either in Cass Technical High School auditorium or Masonic Temple at which a concert will be given by the combined Ukrainian choirs of Detroit.

Admission will only be by exhibiting certificates showing the individual has bought war bonds.

Then, during the concert, money for The Detroit Times "Buy a Bomber" Fund will be collected.

FOUGHT THOUSAND YEARS

Said Joseph Charnoske, chairman of the defense committee:

"The people of the Ukraine have fought for democracy for a thousand years. Hitler ruthlessly invaded the pillaged our homeland. We want to scrap the Japs and crush Hitler! We know what liberty is and we want America and our homeland to both have it forever."

On the committee with Charnoske are Nicholas B. Shustakewicz vice president; Dr. A. T. Kibsey, secretary; Rev. Dr. Stephen Chehansky, pastor of Immaculate Conception Ukrainian Catholic Church, treasurer; and Rev. Fr. Stephen R. Potbushky, pastor St. John's the Baptist Ukrainian Church, co-treasurer.

Meanwhile, as Detroit's Ukrainians rallied to the patriotic cause, thousands of other Detroiters of all races and creeds continued to pour their nickels and dimes and dollars into the Buy Bomber Fund.

(DETROIT TIMES, January 17, 1942.)

The Quickest, Surest Way YOU Can Help Win This War...

Buy Defense BONDS—STAMPS Now!

ДИКІ ПЛЕМЕНА ТЕЖ ХОЧУТЬ ВОЮВАТИ

БАТАВІЯ. — На острові Борнео живуть чисельні дикі племена, які не раз давалися у зна- ки білим людям. Та деякі з них заприязнені з голляндцями. І ось тепер до одної нідерландської станиці прийшов відділ дикунів, зложений з двіста во-яків, озброєних луками та спи-сами, напівголих. Вони зголо-сили свою готовість станути до боротьби проти японців і проти німців, під прапором королеви Вільгельміни.

ІТАЛІЙЦІ ХОВАЮТЬ ГОЛОВУ В ПІСОК

БЕРН. — Італійські газети перестали подавати новинки про всеамериканську конфе-ренцію в Ріо Де Жанейро. А те-тому, бо дотепер італійська преса писала, начеб полудни-во американські краї не солі-даризуються з Злученими Державами Америки, а тепер виходить, що вони солідари-зуються. Італійські газети не хочуть морально пригноблю-вати тим своїх громадян і по-ляють про це нічого не писати.

ДЕРЖАВИ ОСІ ГОДЯТЬСЯ НА ВИМІНУ ДИПЛОМАТІВ

ВАШИНГТОН. — Департа-мент стейту подає, що Німеч-чина, Італія, Японія й Румунія згодилися на пропозицію аме-риканського уряду в справі виміни дипломатів обох вою-ючих сторін. Щодо Мадярщи-ни й Болгарії, то вже пороб-лено певні кроки й уряди зга-даних держав дали дозвіл на виїзд американських дипло-матів з їх столиць. Цілий ди-пломатичний і консулярний персонал Злучених Держав в Мадярщині вже виїхав звід-там до Португалії.

ТРОШКА ГУМОРУ

„НЦВісти“ з 16. січня ц. р. пишуть: „Утожнювання де-мократії з фашизмом подіб-не до того, якби хтось уто-жнював поліцію з бандита-ми, які нападають на банк, бо, мовляв, одні і другі послуго-вуються пальною зброєю“. По-рівняння вийшло правильне: Фа-шизм й демократія дійсно не мають нічого спільного, хоч приходиться деколи демокра-тії тотальними способами по-борювати тоталітаризм. Зате між фашизмом і більшевиз-мом як це виказували Гітлер і Муссоліні в часах медових мі-сців приязни з Сталіним, та-ки є багато подібності...“

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

ПОДІРАВЛЕНИЙ ЯПОНСЬКИЙ ПРАПОР. Ці китай-сько-американські пластуни з Нью-Йорку показують подіравлений кутами японський прапор, котрий китайські війська захопили в бою коло Шангшя, в Ки-таї, і післали потім на знак перемоги до ньюйорського відділення, що збирає допомогу для жертв війни в Китаї.

ОЛЬГА ЛЕПКОВА кінчила співачі студію у Львові й у Вла-ді, де дістала віза-значення на Мюнхенський Конгрес-т Співачів. Дебю-тувала на оперній сцені в ролі Окс-ани в 1600-ній ювілей-ній виставі „Запоро-жця за Дунаєм“ у Львові 1935. р. Ви-ступала в львівській опері й в численних концертах в краю, Китаї й Америці. Виконає ролю Ок-сани в опері „Запо-р-жця за Дунаєм“ у неділю, 1-го лю-того в Webster Hall, Нью-Йорк.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА! ПАРОХІЯ СВ. ІОСАФАТА ВЛАШТОВУЄ БАЛЬ В СУБОТУ, 24. СІЧНЯ (JANUARY 24, 1942) В ПАРОХІАЛЬНІЙ ГАЛІ, 303 HUDSON AVE. Початок 7. ввечір. Вступ 25 ц. На цей баль Парохія запрошує всіх Парохіян і усея загал міста, а також і околишні, які люблять забаву і честь побачити ру-ль Комітет.

ЛЕ БРИТІЙСЬКІ ВІЙСЬКА СТАВЛЯТЬ ОПІР. — Карта показує, куди вдаються японські військові сили на флот-ну базу в Сингапур, котру британські війська боронять уперто на лінії, що йдуть через тропіканські болота, аси й джунглі. Японці пробують пробитися здовж за-хідного берега Малайського півострову, але там здержують їх австралійські відділи.

ДЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ ПРЕВАЖНА КОНФЕРЕНЦІЯ. — Вхід до прегарної палати „Тіоадентес“ у Ріо де Жа-нейро, столиці Бразилії, де зібралася конференція 21 американських держав для встановлення одностайної політики супроти війни.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.
Колядковий Вечір.

Дня 11. січня ц. р. Хор Молоді Українського Походження дав свій черговий концерт Колядок і Щедринок. Салю Міжнародного Дому на 17-тій вулиці була повна. Програму вечера виконали: хор під управою Степана Марусевича, промовець ред. Степан Шумейко, співакка — Марія Полинська, Смічковий ансамбль, загальний спів і живий образ укладу Володимира Майкелсона і Пасифа Марка.

Слово промовця було дуже повчальне. Знає він і обряд і відноситься до нього із шани. Молодь почула у тій промові багато цікавого. Молодь, яка була у великій більшості, сама устроїла цей вечір і гості своїх батьків та старших своїх приятелів. Думаю, що всім нам цей вечір був дуже милий і таких вечорів дай Боже по всіх громадах.

Програма не була довга. Хор виконав колядки і щедрики: одну Леонтовича, три Яворовського, дві Стеценка, одну Ступницького й одну Гайворонського. В колядці „Що то за предиво“ сольно співала Люба Ковальська. Спів її дуже музичний, а голос у неї драматичної якості. Загалом, по відомі церковні коляди співали із хором усі приїзні. Загальний спів дає усім велике вдоволення.

М. Полинська відповідала в супроводі фортепіану дві колядки. Її спів дуже подобається слухачам! Так як вона співає то може співати тільки та-

гурті при чистій розривці праці!

М. О. Г.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.
На оборону краю і народні потреби.

На річних зборах Бр. св. Івана Хрестителя, від 270 У. Н. Союзу, що відбулися 1. січня ц. р. ухвалено закупити Бонди Оборони за \$2,000 і дати жертову в сумі \$10 на місцеву українську католицьку церкву.

В справі бондів говорив С. Гладкий, і цю ж тему, що закупити бонди не є навіть жертовною, а найкращою і найбільшою інвестицією, що приносить 2½% відсотків, коли банк платить всього 1% відсотків. Тому всі наші товариства повинні закупити Бонди Оборони.

По зборах відбулась перекладка, під час котрої пред. Михайло Косовицький промовив до зібраних і внісав зложити жертову на Американський Червоний Хрест і Вищу Школу в Стемфорді. Збіркою зайнялись М. Пігура і С. Гріца та збрали \$26.25. Гроші розділено: \$15 на школу в Стемфорді а \$11.25 на Американський Червоний Хрест.

Жертви зложили:

Стефан Гладкий \$2; по \$1: М. Косовицький, М. Пігура, С. Гріца, В. Гіль, М. Баран, М. Заяць, Гр. Шустикевич, А. Мазур, А. Бузько, М. Малях, І. Коцюба, А. Борик, О. Яшків, К. Станіславський, Катерина Заяць, М. Кот, І. Сайчук, Л. Кулич; по 50 ц.: С. Мисак, М. Турчинський, М. Леуш, В. Ямолка, Ева Хитрин; Марія Гімович 25 ц. Дрібніми \$3.75. Разом \$26.25.

Стефан Гладкий.

НЮ ЙОРК, Н. Й.
Річні збори 204. відділу У. Н. Союзу.

В суботу, 27. грудня 1941. р. відбулися річні збори 204. відділу У. Н. Союзу в салі української православної церкви св. Володимира при 14. вулиці в Нью Йорку з участю кількох соток членів та членниць. Збори відчинив короткою промовою голова відділу п. Е. Ляхович, після чого члени вибрали президію до перепроведення річних зборів. В склад президії увійшли: Дмитро Галичанин — голова, Микола Гавришко — місто-голова й Володимир Душний — секретар.

Норовибраний президент Д. Галичанин заявив, що теперішні збори відбуваються в цілковито інших часах, тому що наша Батьківщина знаходиться у війні з тоталітарними агресорами, то вони будуть відмінними, бо всі наші зусилля мають бути тепер звернені на сторону оборони Америки.

Відтак приступлено до перепроведення програми зборів. Голова Е. Ляхович у своєму звіті заявив, що за останній рік відділ виказався гарною працею, бо не зважаючи на невільний воєнний стан, придбав досить гарне число нових членів, як теж брав живу участь в суспільному житті, а саме в нарадах комітету будови дому та союзних відділів.

брав теж участь в ньюйорській параді „Бонделс фор Брітен“ і т. д. З-труднощів у праці відділу треба згадати те, що багато членів не платять місячних вкладок на час, тому відділ задвожений, цебто сплачує до головної каси за тих членів, що не платять на час, ці гроші, які він має з відділового фонду. Управа відділу поробила енергичні заходи, щоб примусити членів платити, однак не все можна організувати до них гостріші заходи, бо багато членів мають інші труднощі у плачєнні. Він твердив, що за цілий рік відділ панувала гармонія та згода як поміж членами, так теж і управою, бо членство вже є вироблене та знає як успішно треба працювати.

Місто-голова пані П. Різник сказала, що протягом року все було в порядку й вона не мала змоги заступати голову, бо він все був на своєму пості.

Секретар відділу п. Микола Близняк рівнож оглянувшись у своїй звіті до часу за останні три місяці. Він також твердив, що на загал праця у відділі йшла правильно й нормально, всі радо співпрацювали та старались допомагати управі у її нелегких часах завдань. Щодо підприємств, то цього року їх не було, бо нема в Нью Йорку відповідної площі під палік, а сценічна вистава, дана останньої осені, принесла недобір. Він мав рівнож труднощі у збірках вкладок, тому, що багато членів порозділилося тепер по цілій Америці, отже його функція була значно труднішою ніж минулих років. Та всеж таки, за цілий 1941. р. прибуло 77 нових членів, а відійшло з переступним листами й суспендованих 39. Далі, 204. відділ може похвалитися тим, що 38 членів його служили тепер в американській армії (до війни, війни, цебто 7. грудня 1941. р.), а 11 нових має тепер іти знову. Між ними першими є один летун в Канадській Королівській Повітряній Флотії, а саме Іван Кібіло, який згодом стане добровольцем ще минулого літа. Секретар Близняк рівнож говорив, що найбільші труднощі у відділі, це задержі вкладки членів. Рішучих кроків, себто суспендування, годі підприємляти супроти всіх членів, бо багато з них вирівнюють вкладки по кількох місяцях. В касі є тепер \$1,838.70.

Після цього здавали звіти помічник секретаря п. Іван Крочак та касієр п. Андрій Гелетій. Обидва вони твердили, що своє діловодство вели згідно з своїми спроможностями та розумінням. Треба згадати, що п. Гелетій дуже багато напружувався при збиранні вкладок, за те члени дали йому належне признання.

Здавали відтак звіти: п. Андрій Марко — від доглядачів хорих, п. Микола Берків — від комітету будови Народного Дому та Центрального Комітету, п. Михайло Дудко — від Комітету Союзних Відділів. Після них наступили звіти контрольної комісії, яку творили: Микола Мороз, пані Анна Гадун та Павло Марко.

По звітах відбулась довга дискусія над діяльністю управи, в якій брали участь члени управи та члени, присутні на зборах. Спеціальну увагу звертали члени на станом вкладок. Були деякі, що пропонували, щоб члени записували по одному місяцеві задержі вкладки, інші знову наполягали, що така різка постановка могла б більше пошкодити, ніж допомогти відділові. Члени управи настоювали, щоб справу не ставили так гостро, бо ці члени, що спіз-

нуються з плаченням вкладок, мають вже велику резерву в У. Н. Союзі, то колиб вони навіть і покинули організацію, то ці задержісті і так будуть стягнені. Рішено, щоб управа таки панувала, щоб члени сплачували точніше свої вкладки.

Далі дискутовано над зворотом тих вкладків, які мусить поносити секретар при виконуваних відділової роботи. Стверджено, що, щоб обслужити понад 800 членів, до того не раз треба офісу та працівників з цілоденними годинами праці. Тому то ухвалено платити \$10 місячно на видатки секретаря, зв'язані з адміністративними справами відділу. Далі рішено також, щоб звертати кошта подорожжів доглядачам хорих, прапорщикам та представникам до різних комітетів, якщо вони ті видатки матимуть.

По внесенні членами контрольної комісії внеску в справу ухвалення абсолютної уступної управі, ухвалено таку абсолютну дати, що й зроблено. Відтак приступлено до вибору нової управи на 1942. рік, в склад якої увійшли: Еверген Ляхович — голова, Микола Гавришко — місто-голова, Микола Близняк — секретар, Іван Крочак — помічник секретаря, Андрій Гелетій — касієр, о. Лев Весоловський — заступник касієра; Контрольна Комісія: Микола Мороз, Павло Марко й Василь Каспрук. До контролі хорих вибрані такі члени: Іван Хитрик, Марія Близняк і Андрій Марко. Делегатами вибрані: Микола Берків — до Центрального Комітету, Михайло Дудко — до Комітету Союзних Відділів, адм. Микола Гавришко, Петро Сокальчук — до комітету будови Народного Дому. Прапорщиками вибрано Андрія Марка й Василя Мінчука.

На внесення президентки зборів Д. Галичанина ухвалено, щоб з каси 204. відділу закуплено за \$100 Бондів Державної Оборони. Однак управа приобщила, що в тому напрямі вона не стане позаду інших українських організацій, які знають, який обсяжок вони мають супроти Американи. Ухвалено теж внаслідок \$25 на користь Американського Червоного Хреста, як дар на цю кампанію, яку веде по цілій Америці на гуманітарна організація. Треба згадати, що в осені 204. відділ рівнож жертвував \$15 на Американський Червоний Хрест.

Збори закінчили короткою промовою новообраного голови Е. Ляхович, в якій закликав всіх членів до солідного виконання своїх обов'язків не тільки у відділі, але переліс, у їх громадських обов'язаннях супроти Батьківщини Америки, яка тепер знаходиться у війні з тоталітарними агресорами й потребує помічі кожного її громадянина й громадянки.

Володимир Душний, секретар зборів.

Найдавнішим державним прапором є королівський прапор у Данії.

ТЕОДОР КАЛЬБА
УКРАЇНСЬКИЙ ХІРОПРАКТОР

Без огляду на те, яке має недомогання, не думайте, що ваша справа безнадійна. Що справляювання хребетного стовпа зробили для інших, вони можуть зробити для вас. Через своє незнання цієї чудесної науки, не замикайте собі дверей до своєї остаточної полехи і щастя. ПОРАДА ДАРОМ.

ГОДИНИ: 10. до 12. раніо 4. до 8. сполудня або за умовою.

АДРЕСА: 43-25 — 44th Street, LONG ISLAND CITY Telephone: STUwell 4-5962

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — На річних зборах Тов. Укр. Клуб Поступовий, від 70. 13. січня ц. р. вибрано наступний уряд: Михайло Снадик, предс.; Гр. Корут, заст.; Михайло Снадик, кас.; Стефан Гігара, заст.; Володимир Варішак, фін. секр.; Стефан Костів, заст.; контр. комісія: Ст. Костів і Т. Кричкоский. У всіх відділових справах проситься звертатись на адресу фін. секр.: Walter Warfank, 128 York Street, Jersey City, N. J. — Уряд.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 31. грудня 1941. року помер по короткій й тяжкій недугі в шпиталі св. Луки в Ютіоні член Тов. Зал. Січ, від 330. У. Н. Союзу в Літле Фалс, Н. Й., **ВАСИЛЬ ПЕТРАШЕК**.

Похорон відбувся в суботу, 3. грудня 1942. року з дому жалоби, 553 Монроу стр., до української церкви св. О. Миколая. Тіло Покійного поховано на українській православної цвинтарі в Герікмер, Н. Й., при великій залізці людей, родили, замикаючи і члени Тов. Зал. Січ, від 330.

Покійний полишив в смутку сестру Ірину Франків, а дві сестри і два брати в старім краю.

Покійний був самотнім.

Літле-фалська громада страждала одного з найкращих робітників на громадській ниві. Він не пощаджував трудів і праці в громад. Він молодий літ працював, займався усім урядом в громад. і тепер лишив невідінену роботу яко секретар У. Н. Дому, контролер архох і контролер відділу 330. Тов. Зал. Січ.

Покійний походив з села Поділь, повіт Чортків, Західна Україна. До Злучених Держав прийшов 1909. року. До У. Н. Союзу вступив 11. серпня 1912. року. Прожив усього 50 роки.

„Спи, Дорогий Громадянин Праці, покину! Най прибірає земля Вашингтона стане Тобі нічним вночином!“

Н. Паламар, секр.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E 14th STREET
Between 1st and 2nd Avenues
NEW YORK, N. Y.
(2) GRAMERCY 5-2410
Врахові години: раніо від 10 до 12 раніо від 6 до 8, а в вечірні раніо від 10 до 12

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВІРНИК І ПРОДАВЕЦЬ
МЕБЛІ В
„GRANT CIRCLE“
UPHOLSTERY CO., Inc.
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Має на складі РІЗНІ МЕБЛІ доброї якості по дешевій ціні.
Telephone: FORDham 5-4666.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цією перевагою: грунтою, двома автоматами, металевим балсамуванням, рюкзакним похоронним Домом і т. д. \$295.00

Всє, чого треба, з анімком однією й належністю за церквою напірають і цимпарт.

S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шпир і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Phila):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зрядку програми по ціні так низькій як \$150.
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRAMercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В БРОНКСІ, БРООКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y. Tel.: Melrose 5-6577

ВПІСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ІХ БУДУЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 488. Притиснений до кути.

ANSWERING THEIR COMRADES CRY, FIVE PALADINES CAME TO FORCE TARRAN AWAY FROM THE GUARDED CABIN!

THE APE-MAN BELIEVED ZOLA WAS IMPRISONED THERE; HE STARTED TO CALL OUT TO HER.

BUT NOT THE RECKLESS ZOLA MIGHT TRY TO BREAK OUT AND AID HIM. SHE'D SURELY BE KILLED.

THE APE-MAN REALIZED NOW THAT HE'D BE LUCKY TO SAVE HIS OWN LIFE.

На заклик сторожів п'ятьох інших палатників поспішили на оборону кабін. Всі вони старались згоріти Тарзана нові шляхи до неї.

Тарзан був свято переконаний, що в тій кабінці, яку так нильно стерегли палатники, знаходиться Зейла. Він почав кликати її по імені.

Та скоро він це заперестав. Він побоювався, що та очалідушна дівчина, побачивши, що Тарзан в небезпеці, пробуватиме йому помогти.

А цього він не хотів. Він звик з небезпеки сам рятуватись. Тимбільше він не бажав наражати на небезпеку дівчини.